

Ранньомодерна доба

УКРАЇНА		СУСІДНІ КРАЇНИ		ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКІ КРАЇНИ	
РІК	ПОДІЯ	РІК	ПОДІЯ	РІК	ПОДІЯ
1540-і	Ансамбль фресок у церкві святого Онуфрія в Лаврові – зразок монументального малярства перемишльської школи				
1543	Перша документальна згадка про діяльність іноземних митців у Львові – майстер-будівничий Петро Італієць з Лугано			1543	Надрукована праця М. Коперника “Про обертання небесних сфер”
Перша пол. XVI ст.	Формування традиції монументального фрескового малярства з регіональними особливостями: розписи у львівських громадських спорудах, в церкві святого Миколая в с. Мильці на Волині, в замковій каплиці в Хотині і в церкві апостолів Петра і Павла в Кам’янці-Подільському				

1528 - 1608	Роки життя князя Костянтина Острозького, київського воєводи, засновника острозького культурного осередку	1547	Іван Грозний отримує титул царя	1534	Церковний розкол, утворення Англiканської Церкви (король Генріх VIII оголошує себе главою церкви)
1550 - 1556	Дмитро Вишневецький споруджує фортецю на острові Мала Хортиця. Заснування Запорозької Січі	1550 - 1600	Другий етап розвитку ренесансної архітектури у Польщі – поява регіональних шкіл, початки маньєризму. Проекти «ідеальних міст» - Замосць, Жовква. Спорудження нових резиденцій – замки в Плаковіцах, в Баранові Сандомерському, Красічині. Міські ратуші і кам'яниці в Познані, Кракові, Гданську, Сандомирі та ін.	1540	Папське благословення на діяльність Єзуїтського ордену (створений в Іспанії 1534 р.)
				1537 -	Завершення розписів у Сикстинській капелі, композиція Мікеланджело

				1541	«Страшний суд» – перехід від ренесансу до бароко
Перша пол. XVI ст.	Ранні пам'ятки українського золотарства із Галичини і Волині (оправи Євангелій, кадильниці, літургійний посуд)				
Перша пол. – сер. XVI ст.	Взаємовпливи станкового малярства і книжкової ілюмінації: Євангеліє з Хишевич (1546). Мініатюри Службника і Євангелія майстра Андрійчини, західна іконографічна традиція у мініатюрах львівського Антифонаря				
				1540-і	Мистецтво пізнього Відродження і маньєризму у Франції: палац Фонтенбло
Друга пол. XVI ст.	Пам'ятки ренесансної оборонної архітектури: замки в Старокостянтинові, Бережанах, Кругла вежа Острозького замку				
1556 -	Пересопницьке Євангеліє	1558	Війна Московської	1545	Тридентський собор

1561		- 1561	держави з Лівонією за прибалтійські землі (Лівонська війна), поразка і розпад Лівонської держави і її поділ між Великим князівством Литовським і Річчю Посполитою	- 1563	
1565- 1608	Зафіксовані відомості про малярську майстерню у Львові, яку очолював Лаврентій Пилипович (Лаврентій Пухала). Серед учнів і послідовників відомі живописці Федір Сенькович і Микола Петрахович				
1560-і – 1570-і	Розвиток скульптури європейської традиції на західноукраїнських землях – надгробки, епітафії та вівтарі (майстри Герман ван Гутте, Генріх Горст, Якуб Трвалий, Джан Марія Моска)				
1560-і – 1580-і	Діяльність будівничих італійського походження у Львові і західноукраїнських землях (на службі в магнатів у Меджибожі, Острозі,				

	Тернополі, Ізяславі, Києві) – утвердження стилістики пізнього ренесансу в українській архітектурі				
1569	Люблінська унія між Великим князівством Литовським і Польським королівством – утворення федеративної держави Речі Посполитої	1564 1569	Поява ордену Єзуїтів у Польському королівстві Заснування орденом Єзуїтів колегіуму у Вільно (з 1578 р. – академія)	1562 - 1598 1565	Гугенотські війни в Франції Початок Нідерландської революції, спроба Голландії завоювати незалежність від Іспанії
1573	Іван Федорович започатковує (за іншою версією – відновлює) друкарство на українських землях	1572	Кінець династії Ягеллонів. Запровадження виборної монархічної системи у Польському королівстві (існувала до 1795 р.)	1570 1571	Опубліковано трактат А. Палладіо “Чотири книги про архітектуру” Битва при Лепанто, флот Священної ліги завдав поразки флоту Османської імперії в Середземному морі Варфоломіївська ніч у

				1572	Парижі, масове вбивство протестантів (гугенотів) католиками
1576 - 1577	Заснування князем Костянтином Острозьким друкарні та школи в Острозі (існувала до 1636 р.). Виникнення літературно-наукового гуртка	1576 - 1586	Правління в Речі Посполитій короля Стефана Баторія	1579	Заснування Республіки Семи Об'єднаних Нідерландів (Семи Провінцій)
1581	Перше повне видання всіх книг Св. Письма церковнослов'янською мовою , здійснене в Острозі заходами князя Костянтина Острозького і підготовлене гуртком учених при Острозькій школі . Надрукована друкарем Іваном Федоровичем (Федоровим) на папері з філігранями Буської папірні і містить 628 аркушів, з численними заставками, кінцівками та ініціалами. Видання «Хронології» Андрія Римші, першого друкованого віршованого твору	1581 - 1585	Сибірський похід Єрмака – початок підкорення росіянами Сибіру	1582	Запровадження григоріанського календаря (папа Григорій XIII)
1588	Надання ставропігії від константинопольського патріарха	1587 -	Правління в Речі Посполитій короля		

	львівському Успенському православному братству	1668	Сигізмунда III Вази		
1591 - 1787	Діяльність братської друкарні у Львові	1589	Заснування патріархії у Москві, обрання патріархом Іони	1588 1589 - 1792	Невдала спроба Іспанії завоювати Англію з допомогою Непереможної Армади Династія Бурбонів у Франції
		1591	Останній похід кримського хана на Москву – поразка татар	Кін. XVI ст. – поч. XVII ст.	Класицизм в живописі Італії: мистецтво братів Караччі
1595	Спорудження костелу бенедиктинок у Львові				
1572 - 1629	Спорудження архітектурного ансамблю Успенської церкви у Львові				

		1600 - 1650	Архітектура маньєризму в Польщі, поширення раннього бароко – ансамблі міської забудови в м. Гданськ, Казімеж Дольни, Краків, Варшава, Ярослав	Перша третина XVI ст.	«Живописна революція» Караваджо: реалістичний релігійний живопис, відмова від міфологічно орієнтованої ренесансної іконографії, використання світлотіньового моделювання як композиційного прийому й інструменту формування живописного середовища полотна
1595 - 1657	Роки життя Богдана Хмельницького	1598	Кінець династії Рюриковичів у Москві	1598	Нантський едикт, релігійне примирення між католиками і гугенотами
1596	Берестейський собор. Початок міжконфесійної боротьби				
Кін. XVI ст.	Перші збережені зразки дерев'яного храмового будівництва в Україні: церкви Зішестя Святого Духа в Потеличі, Собору арх. Михайла у Волі Висоцькій, Святого Духа в Рогатині (Львівщина), святого Дмитра у Гішині, Успенська церква у				

	Качині (Волинь)				
Кін. XVI ст.	Ренесансна забудова середмістя Львова				
Друга пол. XVI ст. – перша пол. XVII ст.	Волинь, Поділля, Житомирщина – поширення ідей Реформації. Діяльність антитринітаріїв, кальвіністів, социніан. Протестантське шкільництво в Україні (останню школу социніан ліквідовано у 1658 р.)				
Кін. XVI – поч. XVII ст.	Поява графічних текстових ілюстрацій в українській рукописній книзі				
Кін. XVI – поч. XVII ст.	Зародження та розвиток українського декоративного різьблення по дереву. Синтез європейських орнаментальних мотивів із традиційною українською іконографією у різьбленні іконостасів				

Кін. XVI – перша пол. XVII ст.	Поява і розвиток нової жанрової системи малярства у львівському мистецькому осередку: збережені зразки портретів шляхти і міщан, документальні згадки про картини батального жанру. Формування схеми репрезентативного портрета				
1600 - 1630	Спорудження комплексу монастиря бернардинів у Львові (архітектори Павло Римлянин, Амвросій Прихильний, Андрій Бемер) – стилістика північноєвропейського маньєризму у вирішенні фасаду костелу			Поч. XVII ст.	Новий стиль в архітектурі. Барокова архітектура Італії: містобудівні принципи в ансамблі Ватикану (Борроміні), площа Навона в Римі
1608	Заснування єзуїтських колегіумів у Львові і Луцьку, у Вінниці, Барі, Бересті (1610 – 1617), в Острозі (1624).			1607	Заснування перших англійських колоній у Північній Америці і перших торгових форпостів в Індії (1611 – 1612)
1600 - 1610	Поширення книжкової гравюри в Україні: видання стрятинської і			1609	Винайдення телескопу, Голландія

	крилоської друкарень (Служебник 1604 р., Требник 1606 р., Учительне Євангеліє 1606 р.). Перші дереворити львівських літургійних і теологічних книг				
		1605 - 1612	Польська присутність у Москві (правління Лжедмитрія, боротьба за трон, польсько-російська війна)		
		1613 - 1917	Династія Романових у Росії	1616	Ф. Хальс, перший художник в Європі, який починає працювати в техніці “alla prima”
Перша пол. XVII ст.	Скульптурна пластика майстрів німецько-нідерландської традиції в містах і магнатських резиденціях Галичини і Волині. Творчість Йогана Пфістера, Мельхіора Ерлемберга та заснованих ними майстерень				
Перша пол. XVII	Розвиток золотарства: монастирські осередки та міські майстри				

ст.					
Перша пол. XVII ст.	Народний напрям у монументальному малярстві: розписи дерев'яних церков Собору арх. Михаїла у Волі Висоцькій, Зішестя Святого Духа в Потеличі (Львівщина), храмів у Поворознику, Радружі та Горайці (територія сучасної Польщі)				
Перша пол. – сер. XVII ст.	Традиційні зразки резиденційного оборонного будівництва: замки в Пневі, Золотому Потоці, Сидорові, Скалаті, Жванці, перебудова замків у Дубно, Олеську. Спорудження оборонних католицьких монастирів: бернардинів у Сокалі й Ізяславі, домініканців у Вінниці та Підкамені, Троїцький Межиріцький монастир францисканців біля Острога				
1600-і – 1640	Архітектурно-будівельна діяльність ордену єзуїтів у Львові і Луцьку. Спорудження костелу св. ап. Петра і Павла у Львові (1610-1630, архітектор Джакомо Бріано) – першого зразка				

	барокового храму на українських землях				
1615	Заснування братства і школи у Києві, початок діяльності друкарні Києво-Печерського монастиря. Перші відомі гравюри на міді у виданнях львівських друкарень. Перше друковане багатоілюстроване видання в Україні – київський Анфологіон 1619 р. з 29 дереворитами			1618 - 1648	Тридцятилітня війна в Європі між двома коаліціями держав: Габсбурзькою католицькою (Австрія, Іспанія, Польща, Ватикан) і протестантською (Англія, Нідерланди, Данія, Франція, Швеція). Поразка Габсбурзької коаліції
1620	Відновлення православної митрополії у Києві, висвячення єрусалимським патріархом Феофаном Йова Борецького в сан митрополита				
1621	Перемога польсько-козацького війська над турками під Хотиним			1629	Дж. Л. Берніні призначений архітектором собору Св. Петра і палаццо Барберіні
1630 - 1647	Перебування в Україні французького інженера Гійома Левассера де			Перша	Барокова скульптура в сакральній і світській

	Боплана. Спорудження замків за новою європейською бастионною системою (Кодак, Бар, Броди, Підгірці, Збараж)			пол. XVII ст.	архітектурі: творчість Берніні (скульптурні композиції для інтер'єру собору святого Петра в Римі)
1630-і	Розквіт книжкової гравюри у Львові: багатоілюстровані видання з дереворитами майстра Іллі, котрий невдовзі переїжджає до Києва (Анфологійон 1632 р., Апостол 1639 р., Октоїх 1640 р.)			1630 1635 (1648 - 1793)	Заснування англійської колонії на березі заливу Массачусетс Заснування Французької академії (Королівської академії живопису і скульптури)
1632	Початок діяльності Києво-Могилянського колегіуму на основі об'єднання Братської та Лаврської шкіл			Перша пол. XVII ст.	Французький живопис: між реалізмом (Жорж де Латур, брати Ленен) і класицизмом (Пуссен, Лоррен)
1632 - 1647	Митрополитом Київським був Петро Могила	1632 - 1648	Правління в Речі Посполитій короля Владислава IV	1648 Пер	Голландія стає незалежною республікою Нові естетичні ідеали у

				ша пол. XVII ст.	фламандському живописі: реалізм і вітальність в мистецтві Рубенса, портрети Франса Гальса, бароковий живопис Якоба Йорданса, натюрморти і пейзажі Франса Снейдерса
1630 – 1640-і рр.	Масові переселення українських селян та козаків з Волині і Поділля. Заселення Слобожанщини	1630 - 1660	Правління роду Ракоці у Семигородському князівстві (Трансильванії)	Пер ша пол. XVII ст.	Золота доба голландського живопису: мистецтво Рембрандта, Вермеєра. Розвиток жанрового живопису (малі голландці) і натюрморту.
1633	Початок видання друкарнею Києво- Печерського монастиря книг латинською та польською мовами. 1641 р. – перші відомі гравюри на міді у київських виданнях			Пер ша пол. XVII ст.	Бароковий живопис Іспанії: Веласкес, Сурбаран
1620-і – 1650-і	Поява та поширення окремих тиражованих гравюр-ікон				

1630-і – 1640-і	Розвиток «сакрального» портрета у православному і греко-католицькому середовищі Львова: портретні зображення на корогвах (відомі з кін. XVI ст.), епітафіях, донаторських іконах	Перша пол. XVII ст.	Барокова архітектура в Польщі: Краків – церква святих Петра і Павла і катедра на Вавелі, резиденції і замки (Уяздовський, Красінських, Вілянуп, палац в Ланьцуті)		
1638	Іконостас для Успенської церкви у Львові (Микола Петрахович)				
1638	Перше масове переселення козаків та селян на Слобожанщину				
1644 - 1645	Створення іконостасу для церкви Параскеви П'ятниці у Львові (альтернативне датування 1600 – 1610)				
1644	Петро Могила запрошує малярів з Афону для виконання ансамблю стінописів церкви Спаса на Берестові в Києві: пізня трансформація візантійських традицій монументального малярства під впливом реалістичного живопису				

	європейського раннього Відродження				
1648	Початок визвольної війни під проводом гетьмана Богдана Хмельницького			1642 - 1651	Громадянська війна в Англії
1648 - 1770	Діяльність василіанської друкарні в Уневі			1648	Вестфальський мир – завершення Тридцятилітньої війни
1649	Укладення Зборівського мирного договору між Богданом Хмельницьким і Яном II Казимиром, за яким територія козацької України обмежувалася Київським, Чернігівським і Брацлавським воєводствами			Друга пол. XVII ст. 1649	Поширення стилю бароко в архітектурі європейських міст (Париж – парк Тюільрі, площі Мансара, ансамбль Версалю, Рим, Венеція – барокові собори (Гваріні, Мадерна) Страта англійського короля Карла I Стюарта
1650	Видання «Опису України» Гійома де Боплана у Руані			1650	Заснування дельфтської школи, яку очолив Я. Вермеєр
1650	Заснування Хрестовоздвиженського				

	монастиря в Полтаві				
1650-і – 1660-і	Спорудження системи укріплень православних монастирів у Почаєві та Крехові				
Друга пол. XVII ст.	Пам'ятки дерев'яного церковного будівництва на Правобережжі: церква св. Юрія в Ісаях (1663), церква св. Миколая в Кам'янці-Бузькій (1667), церква Різдва Прсв. Богородиці в Яворові (1670), церква св. Миколая в Сасові (1683), церква св. арх. Михаїла в Кутах біля Олеська (1697) – тридільні храми з різними варіантами перекриття і кількістю бань				
Друга пол. XVII ст.	Розвиток орнаментального декоративного різьблення по дереву: продовження традицій оздоблення іконостасів початку XVII ст. із незначними доповненнями іконографії (композиція «дерево Єссея»)				
Друга пол.	Українська скульптура європейської традиції на західноукраїнських				

XVII ст.	землях: осередки у Львові, Жовкві, Бережанах (вівтарі, надгробки, скульптурні обрамлення в інтер'єрах храмів)				
1650-і	Заснування міст Слобідської України – Харкова, Охтирки, Салтова				
1654	Переяславська рада. Угода з Москвою	1655 - 1660	Польсько-шведська війна		
1658	Гетьман Іван Виговський підписує Гадяцький договір із польським урядом про входження до складу Речі Посполитої козацької держави – Великого князівства Руського (Київське, Чернігівське, Брацлавське воєводства)	1656 - 1658	Московсько-шведська війна		
1661	Відкриття університету у Львові				
1661	Видання Києво-Печерського патерика з дереворитами майстра Іллі у друкарні Києво-Печерської лаври				
1660-і –	Розвиток мистецтва деревориту на західноукраїнських землях –			1660 -	Реставрація монархії (Стюартів) в Англії

1690-і	ілюстрації літургійних і навчальних книг друкарні Львівського Успенського (Ставропігійського) братства, Унівського монастиря. Гравери Василь Ушакевич, Доротей, Іван Глинський, Євстафій Завадовський, Діонісій Сінкевич, Никодим Зубрицький			1688	
1663	Розкол гетьманату між Правобережжям і Лівобережжям				
1663 - 1722	Діяльність у Москві Малоросійського приказу, який керував справами Лівобережної України як автономного державного утворення у складі Російської держави				
1666	Обрання гетьманом Петра Дорошенка, боротьба за об'єднання всіх українських земель в єдиній державі	1667	Андрусівське перемир'я між Польщею і Московією, поділ козацької України по Дніпру	1667 1661 -	Завершення будівництва площі Дж. Л. Берніні перед собором Св. Петра Абсолютизм у Франції, правління Людовика XIV

				1715	
1669	Перехід Закарпаття до складу Угорщини				
1672 - 1699	Поділля під владою Османської держави				
1674	Проголошення козацькою радою Івана Самойловича гетьманом всієї України	1674 - 1696	Правління Яна Собеського в Польщі	1664	Англіїці починають контролювати Новий Амстердам (Нью-Йорк)
1674	Заснування друкарні при Спасо-Преображенському монастирі в Новгороді-Сіверському на кошти чернігівського архієпископа Лазаря Барановича. З 1679 р. друкарню перенесено до Чернігова				
1670-і – 1680-і	Спорудження барокових соборів у Лівобережній Україні (Троїцький собор Густинського монастиря, Троїцький собор Єлецького монастиря, Миколаївський собор Крупницько-Батуринського монастиря, Спасо-Преображенський собор Мгарського монастиря,			1678	Людовік XIV починає масштабні будівельні роботи у Версалі

	Покровський собор в Харкові)				
1670-і – 1680-і	Нечисленні збережені пам'ятки львівського портретного малярства. Розвиток жанру натрунного портрета, що залишався актуальним до кінця XVIII ст.				
Ост. трети на XVII ст.	Формування і діяльність школи сницарства у Жовкві, що пов'язана із місцевим малярським осередком. Ранні зразки робіт школи – різьблений декор іконостасів І. Рутковича з Вознесенської церкви у Волиці-Деревлянській (поч. 1680-х), церкви Різдва Христового у Жовкві (1697-1699). Серед пізніших пам'яток – різьблене оздоблення іконостасів жовківських церков Різдва Богородиці (зібраний з ікон 1710-1750-х рр.), Святої Трійці (1720), збережені фрагменти втрачених іконостасів Миколаївської церкви Крехівського монастиря, церкви Іоана Предтечі				

	Краснопуцанського монастиря				
Ост. трети на XVII ст.	Розвиток традицій різьбленого оздоблення іконостасів у Києві, на Лівобережжі та Слобожанщині: втрачені й відомі лише за світлинами іконостаси Троїцького собору Густинського монастиря, Микільського військового собору, Георгіївської церкви Видубицького монастиря та ін..				
Ост. трети на XVII ст.	Перші збережені пам'ятки світського портретного малярства Києва та Лівобережжя, що продовжують документально зафіксовану традицію першої половини XVII ст.. Творче переосмислення стилістики «сарматського портрета» у ранніх портретних зображеннях козацької старшини. Збережені зразки ктиторських і епітафійних портретів (останній жанр розвивався з другої половини XVII ст. до 1760-х рр.)				

1677 - 1681	Московсько-турецька війна за Правобережну Україну	Друга пол. XVII ст.	Розвиток барокового стилю в чеській архітектурі	1683	Битва під Віднем. Перемога об'єднаного війська Священної Римської імперії та Речі Посполитої над турками
1680-і – 1710-і	Розквіт української гравюри на металі у Києві та Чернігові – творчість Олександра і Леонтія Тарасевичів, Інокентія Щирського, Лаврентія Крщоновича, Даниїла Галяховського, Івана Мигури, Івана Стрельбицького (ілюстрації до богослужбових книг, теологічних трактатів, панегіриків, великоформатні тези - «конклюдії»)				
1686	Підпорядкування київської митрополії московському патріархату	1686	«Вічний мир» – мирний договір між Польщею та Росією, що закріплював поділ українських територій між двома державами	Ост. третина XVII – поч. XVIII ст.	Розквіт австрійського бароко. Будівельні роботи у Відні. Бароко в Німеччині – будівництво в Берліні
Друга пол.	Монументальний стінопис мурованих храмів на Правобережжі стає				

<p>XVII – поч. XVIII ст.</p>	<p>рідкісним явищем, натомість продовжує розвиватися малювання дерев'яних церков: церкви Святої Трійці в Сихові (Львів, 1683 р.), св. Миколая в Дмитровичах (1698), св. Юра і Воздвиження Чесного Хреста в Дрогобичі (Львівщина), Успенська церква у Новоселиці, св. Параскеви в Олександрівці (Закарпаття)</p>				
<p>Друга пол. XVII – поч. XVIII ст.</p>	<p>Утвердження розгалуженої системи малярських осередків на західноукраїнських землях.</p> <p>Іконопис жовківського осередку: Д. Роєвич, І. Руткович, Ю. Шимонович-мол., В. Петранович.</p> <p>Творчість майстрів риботицької школи.</p> <p>Іконописання київської традиції у монастирських осередках на Волині: творчість Й. Кондзелевича (Богородчанський іконостас 1698-1705 рр.).</p> <p>Розвиток народного іконного</p>				

	малярства на Волині й Івано-Франківщині				
1687	Обрання гетьманом Івана Мазепи	1687	Заснування слов'яно-греко-латинської академії в Москві за зразком Києво-Могилянської	1688	“Славна революція” в Англії, скинення з престолу Якова II
		1689 - 1725	Правління Петра I в Росії		
1690-і - 1708	Активна меценатська діяльність Івана Мазепи: фундація 12 новозбудованих і реконструкція 20 наявних храмів. Реалізація державної програми створення представницького архітектурного середовища. Чернігівський колегіум, Микільський військовий і Богоявленський собор братського монастиря в Києві, Троїцький собор в Чернігові, Вознесенський у Переяславі. Перебудова Софії Київської, Михайлівського Золотоверхого,	1699 Кін. XVII –	Постанова про заборону православним займати виборні посади в магістратах Розвиток барокової архітектури в Угорщині: палаци в Буді, Пешті, Геделле, Рацкеве, університетська церква,		

	Києво-Печерської лаври	XVII I ст.	церкви св. Анни, францисканців Пешті, св. Катерини в Буді, церква міноритів в Егері.		
1690-і	Вцілілі зразки житлової мурованої архітектури Гетьманщини: одно- чи двоповерхові споруди з анфіладним розплануванням, наближеним до традиційної схеми «хати на дві половини», з високими двосхилими дахами, ганками і галереями (кам'яниця Я. Лизогуба в Седневі і Чернігові, будинок війта в Сумах, кам'яниця І. Мазепи в Іванівці і Києві, т. зв. будинок Полуботка в Чернігові)				
1694	Києво-Могилянська колегія отримує статус академії	1700 1703	Запровадження нового літочислення в Російській державі Заснування Санкт-Петербургу	1694 1699 1701	Заснування банку Англії Габсбурги відвойовують в турків Угорщину Утворення Пруського королівства (існувало до 1918 р.)
Друга пол.	Кілька варіантів планово-просторової структури мурованих православних				

<p>XVII – XVIII ст.</p>	<p>храмів у Києві, на Лівобережжі, Наддніпрянщині та Слобожанщині:</p> <p>1) <i>тип тридільного одно- або трибанного храму (верх центрального зрубу вищий за бічні) з симетрично добудованими об'ємами</i> – поширився спершу в дерев'яній сакральній архітектурі, пам'ятки якої не збереглися, а згодом в мурованій (Миколаївська церква в Глухові 1695 р., пізніше перебудована, церква Різдва Прсв. Богородиці на Дальніх печерах Києво-Печерської лаври; Покровський собор в Харкові 1689 р., Воскресенський собор в Сумах 1703 р., Воскресенська церква Хорошівського монастиря 1759 р. – двоярусна конструкція запозичена з російської традиції храмового будівництва);</p> <p>2) <i>тип хрещатого п'ятидільного храму, одно-, п'яти- чи дев'ятибанного, з вбудованими по кутах нижчими невеликими об'ємами</i></p>										
-------------------------------------	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

<p>(собор святого Миколая в Ніжині 1668 р., Троїцька церква Густинського монастиря 1674 р., Спасо-Преображенський собор в Ізюмі 1684 р., Георгіївський собор Видубицького монастиря 1701 р., Спасо-Преображенська церква у Великих Сорочинцях 1732 р.);</p> <p>3) <i>тип тринавного хрестокупольного храму (в плані це базиліка, але всі нави однакової висоти) зі склепіннями на стовпах – нечисленні зразки, споруджені західноєвропейськими будівничими (Троїцький монастирський собор в Чернігові 1695 р., Спасо-Преображенський собор Мгарського монастиря 1692 р.);</i></p> <p>та пов'язаний з ним</p> <p>4) <i>тип хрещатого п'ятибанного храму з симетричними вежами на фасаді (Хрестовоздвиженський монастирський собор в Полтаві 1709 р., дещо спрощені – Благовіщенські собори в Ніжині 1716 р. і Березні</i></p>				
--	--	--	--	--

<p>1778 р., варіант ротонди з вписаною в неї хрещатою дев'ятиверхою церквою – Покровська церква в Піддубцях 1745 р.);</p> <p>5) <i>комбінація хрестокупольного і багатодільного типу храмів</i> (Спасо-Преображенська церква в Ніжині 1757 р., Троїцький собор в Глухові 1720-1806 рр. – втрачений, Успенський собор в Охтирці 1738 р., собор Різдва Богородиці в Козельці 1752-1763 рр.);</p> <p>б) <i>архаїчні і маргінальні типи храмів:</i> безбанні церкви зального типу, взірцем для яких була Іллінська церква в Суботові 1656 р.; триконхові храми за проектами І. Григоровича-Барського (Покровська церква на Подолі в Києві 1765 р., Михайлівська церква у Воронежі на Сумщині 1770 р.); тетраконх – однобанний центричний храм з чотирма екседрами або апсидами навколо основного четверика, вперше</p>										
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	з'являється у 1750-х рр. (Трьохсвятительська церква в Лемешах 1760 р., Вознесенська церква в Коропі 1764 р.)				
Друга пол. XVII – XVIII ст.	Поява і розвиток численних осередків церковного і світського золотарства у Києві, Львові, Чернігові, Ніжині, Глухові. Урізноманітнення технік із перевагою карбування, поширення живописної емалі (шати ікон, оправы Євангелій, дарохранильниці, посуд)				
Друга пол. XVII – XVIII ст.	Розвиток національної традиції мистецтва шиття: літургійне шитво і зразки орнаментального шиття світського вбрання				
Друга пол. XVII – перша пол. XVIII	Поява найрозвиненіших типів багатоярусних іконостасів (Сорочинський іконостас та іконостас Козелецького собору збережені, серед втрачених – іконостас Успенського собору Єлецького монастиря, Георгіївської церкви Видубицького				

ст.	монастиря, іконостаси Гамаліївського монастиря і Миколаївського собору в Ніжині)				
Друга пол. XVII – XVIII ст.	Розвиток станкового релігійного малярства на західноукраїнських землях: творчість майстрів львівського осередку, вівтарні образи європейських митців для католицьких храмів Волині й Поділля				
Кін. XVII – поч. XVIII ст.	Спорудження нових монастирських комплексів на Лівобережжі (Наддніпрянщині і Слобожанщині): Троїцький у Чернігові, Микільський у Києві, Благовіщенський у Ніжині, Покровський у Харкові, Троїцький біля Охтирки, Мгарський біля Лубен, Красногірський біля Золотоноші, Успенський у Глухові, Хрестовоздвиженський у Полтаві, Михайлівський та Вознесенський у Переяславі, Гамаліївський, Максаківський, Пустинно-Рихлівський та ін.				

XVIII ст.	Розвиток регіональних шкіл сакральної дерев'яної архітектури: тридільні триверхі й одноверхі церкви Львівщини, Волині та Поділля; гуцульські, бойківські та лемківські типи дерев'яних церков; українські храми Холмщини і Підляшшя; декілька типів п'ятизрубних і дев'ятизрубних хрещатих в плані церков Подніпров'я і Лівобережжя з різними конфігураціями зрубів і кількістю бань				
XVIII ст.	Перші збережені пам'ятки українського килимарства. Формування регіональних традицій орнаментики та композицій (квіткові мотиви на Лівобережжі, геометричний орнамент на західноукраїнських землях)				
Перша пол. XVIII ст.	Розквіт родинно-меморіальних портретних галерей у резиденціях магнатів і шляхти на Правобережжі: галерея портретів Вишневецьких з замку в Вишневці на Волині (1730-				

	<p>1740-і рр.), галереї з замків-палаців Собеських у Жовкві, Жевуських у Підгірцях, Сенявських у Бережанах, роду православних шляхтичів Денисок-Мокосіїв у замку в с. Берег на Волині (кін. XVIII ст.).</p> <p>На Лівобережжі починається формування родових галерей портретів козацької старшини, де парадним портретам відведено другорядну роль</p>				
XVIII ст.	<p>Живописні портрети українських церковних ієрархів: на Лівобережжі їх виконували переважно художники малярної майстерні Києво-Печерської лаври, наслідуючи більш ранні репрезентативні фрескові портрети у храмових інтер'єрах, на західноукраїнських землях утвердилася традиція створення камерних портретів, орієнтованих на європейські зразки</p>				
XVIII	<p>Поява станкової народної картини: малярські твори із зображеннями</p>				

ст.	козаків (різні варіації образу «козака Мамає») та селян				
1707	Укладення українсько-шведського союзу				
1709	Поразка шведських військ під Полтавою. Знищення Запорозької Січі (Чортомлицької)			1713	Утрехтський мирний договір. Встановлення нових кордонів між Іспанією, Францією, Австрією. Початок домінування Великобританії у судноплаванні, торгівлі та фінансовій сфері
1710 - 1712	Конституція Пилипа Орлика			1717	Заснування першої масонської ложі (Лондон)
1710-і – 1730-і	Поява в церковному монументальному малярстві Лівобережної України тематики «Вселенських соборів» (Софійський собор в Києві, Успенський собор Києво-Печерської лаври, Троїцька надбрамна церква Києво-Печерської лаври)			1715	Смерть Людовіка XIV, початок регентства Філіппа II, герцога Орлеанського

1720-і	Заснування тютюнових, суконних і полотняних мануфактур у Лівобережній Україні			1720-і – 1750-і	Стиль рококо в мистецтві Західної Європи: сакральна і палацова архітектура у Франції та Австрії (архітектори Фішер фон Ерлах, Філіпо Ювара, Анж-Жак Габріель, Йоган Лукас фон Гільдебрандт)
1720	Собор (синод) у Замості – реформа греко-католицької Церкви			XVII І ст.	Ведутизм в італійському живописі (Каналетто, Белотто, Гварді)
1720-і – 1730-і	Стінописи Успенського собору (втрачені після невдалих перемалювань 1893-1894) і Троїцької надбрамної церкви Києво-Печерської лаври (ансамбль збережено): іконографічна програма розроблена майстрами Лаврської іконописної майстерні. Ця майстерня була каталізатором вироблення нових і варіантного урізноманітнення традиційних іконографічних схем, поширення формально-стилістичних				

	новацій у сакральному мистецтві України, а також за її межами, наприклад, на Балканах				
1720-і – 1730-і	Монументальні барокові іконостаси Києва та Лівобережжя: іконостас Троїцької надбрамної церкви Києво-Печерської лаври, нижній ярус іконостаса Софійського собору, іконостас Спасо-Преображенської церкви у Великих Сорочинцях (до цього напрямку належить також іконостас Вознесенської церкви в Березні 1760-х рр.)				
1720 – 1750	Перебудова архітектурного ансамблю Києво-Печерської лаври після пожежі 1718: звели Ковнірівський та Економічний корпуси, корпус клірошан, будинки митрополита та намісника, здійснено реконструкцію Успенського собору, побудовано дзвіниці на Ближніх і Дальніх печерах				
1720-і –	«Бароковий історизм» в образотворчому мистецтві: звернення до образів історичного минулого,				

1780-і	трактованих в сучасній бароковій стилістиці (галереї портретних зображень київських князів у монументальних живописних ансамблях Успенської церкви Києво-Печерської лаври, Михайлівського Золотоверхого собору, Софійського кафедрального собору)				
1720-ті - друга пол. XVIII ст.	Відродження української гравюри на металі – осередки у Києві (Аверкій Козачківський, Григорій Левицький, Никодим Зубрицький), Львові (Іван Филипович, М. Фуглевич, Т. Троцкевич), Почаєві (Йосип і Адам Гочемські, Теодор Стрельбицький)				
1720	Указ Петра I про заборону книгодрукування українською мовою	1721	Проголошення Російської держави імперією (до 1917)		
1723 - 1747	Подорож Василя Григоровича-Барського містами Європи та Сходу – однойменна ілюстрована автобіографічна книга вперше була видана у Санкт-Петербурзі у 1778 р.	1724	Заснування Академії наук у Санкт-Петербурзі	Перша пол. XVII ст.	Монументальні розписи в храмових і світських інтер'єрах пізнього бароко і рококо (Джамбатіста Тьєполо, Космас Даміан Азам).

					Ілюзійністичний фресковий живопис – квадратура.
1730 - 1740	Спорудження архітектурного комплексу єзуїтського колегіуму в Кременці (архітектор П.Гіжицький)	1721	Мирний договір між Росією і Швецією, Росія здобула вільний вихід до Балтійського моря, закріпила за собою землі Прибалтики	Перша пол. XVII ст.	Мистецтво декору – ансамблеве оформлення житлових інтер'єрів в стилі рококо: дерев'яне різьблення, ліпнина, лак, розпис, гобелени (Франсуа де Кювільє, Шарль Куапель)
1730-і – друга пол. XVIII ст.	Спорудження палацово-паркових комплексів – нового типу репрезентативних будівель адміністративного і житлового призначення: резиденції у Вишневці, Ізяславі, Оброшино, Кристинополі, Рівному, Глухові, Києві. Поява європейського типу парадної резиденції, пристосованої до міської планувальної структури: палаци Бєсядецьких і Любомирських, резиденція греко-католицьких митрополитів при соборі св. Юра у				

	Львові				
1730-і – друга пол. XVIII ст.	<p>Розквіт монументального малярства католицьких храмів на Правобережжі: діяльність європейських (Дж.-К. Педретті, А. Тавелліо, С. Екштейн, Ю. Маєр) та львівських майстрів (Б. Мазуркевич, С. Строїнський, Т. Гертнер, А. Солецький).</p> <p>Документальні свідчення про існування ансамблів стінопису у світських інтер'єрах – приватних міських будинках і палацових резиденціях на теренах Західної України (С. Строїнський, Т. Гертнер, А. Тавелліо, Ю. Пратгль) та на Лівобережжі і Півдні України (резиденції імперських чиновників та церковних ієрархів, над оздобленням яких працювали здебільшого майстри з Росії)</p>	1735 - 1738	Війна за польський спадок, що перетворилась у європейський конфлікт		
1731 - 1752	Діяльність архітектора І.Шеделя у Києві			Перша пол. XVII	Стиль рококо в живописі Франції, сюжети придворного життя і аристократії (Антуан

				I ст.	Ватто, Франсуа Буше, Жан Фрагонар, Жан-Батіст Шарден)
1730-і – 1770-і	Розписи в римо-католицьких храмах Львова: кармелітський костел (1731 – 1732), єзуїтський костел (1740-і), бернардинський костел (1738 – 1740-і), кафедральний костел (1770 – 1775).			1738	Початок розкопок в Геркуланумі
Перша пол. XVIII ст.	Заснування православних колегіумів у Чернігові (1700), Харкові (1726), Переяславі (1738)				
Перша пол. XVIII ст.	Розквіт українського шкільного театру: містерії різдвяного і великоднього циклів, історичні п'єси, драми-мораліте				
XVIII ст.	Впливи стилістики київської малярської школи у розписах церков Наддніпрянщини: Троїцький собор Густинського монастиря, Благівіщенський собор у Ніжині, Хрестовоздвиженський монастир в Полтаві, Михайлівська церква в				

	Переяславі, Спасо-Преображенська церква Межигірського монастиря				
--	---	--	--	--	--